סיכום עונת 2016/17

אחת התכונות שאפיינה את עונת 16/17 הייתה התארכותה מעבר למקובל . הקטיף ליצוא נמשך כמעט עד לסוף מאי וקטיף לשוק מקומי ותעשייה , גלש לחודש יוני . זו הסיבה שהסיכומים מגיעים רק באוגוסט.

עונת 16/17 היתה אחת העונות הברוכות ביבולים בעשור האחרון , והיתה עונת שיא של 20 השנים האחרונות בכמויות היצוא .

יבול ויצוא פרי הדר מישראל העשור האחרון

עונה	2007/8	2008/9	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
יבול (אלפי טון)	559	572	536.5	470	587	517	505.5	543.3	507.6	545
יצוא (אלפי טון)	172	175	179	155	180	168	161	164	158	189
% היצוא	30.7%	30.6%	33.4%	33%	30.7%	32.5%	31.8%	30.2%	31.1%	34.7%

למרות ברכת השפע , עונת 16/17 תיזכר דווקא כ "קללת השפע" בשל תוצאות כלכליות לא טובות , כאשר חלק גדול מהמגדלים ספגו הפסדים גדולים .

אמקד את הסקירה ביצוא ובשוק המקומי , מאחר ושני יעדים אלו אמורים להביא לנו את עיקר ההכנסה . התעשייה – כבודה במקומה אך היא , לצער כולנו , ברירת המחדל לשיווק התוצרת – כי התמורות שהיא משלמת אינן יכולות לקיים פרדס בימינו .

התפלגות הפרי ליעדי השיווק השונים בעונת 2016/17

	תפוזים	אשכוליות	קליפים	לימונים	פומלו ואחרים	סה"כ
שוק מקומי	46,000	8,000	68,000	60,000	6,000	188,000
תעשייה	30,000	80,000	54,500	4,000	-	168,500
יצוא	4,600	60,600	119,650	2,500	1,650	189,000
סה"כ	80,600	148,600	242,150	66,500	7,650	545,500

יצוא בעונת 16/17

אקדים ואומר כי ברב העונה וברוב היעדים תנאי השוק בעונה שחלפה היו אידיאליים . מלבד השוק הרוסי , אליו אתייחס בהמשך , היה שוק מצוין לאשכוליות והיה שוק טוב מאוד לקליפים מתחילת פברואר ועד לסיום העונה , וזאת עקב מחסור בתוצרת של המתחרים (סקירה בהמשך).

שני מוצרים נהיו דומיננטיים מאוד ביצוא ההדרים . מתוך 189,000 טון יצוא , 104,000 טון היו מהזן "אורי" ועוד 43,300 טון אשכוליות אדומות . ביחד – 78% מהיצוא לשני זנים אלו . רק בשביל ההשוואה – בעונת 2007/8 ייצאנו 85,000 טון אשכוליות (טרום העקירות) ורק 56,000 טון קליפים . מהפך רציני !!!

הפרי שווק לכל היעדים האפשריים , וכמו שציינתי , לא היו מלאים – לפחות לא ממחצית העונה ואילך !

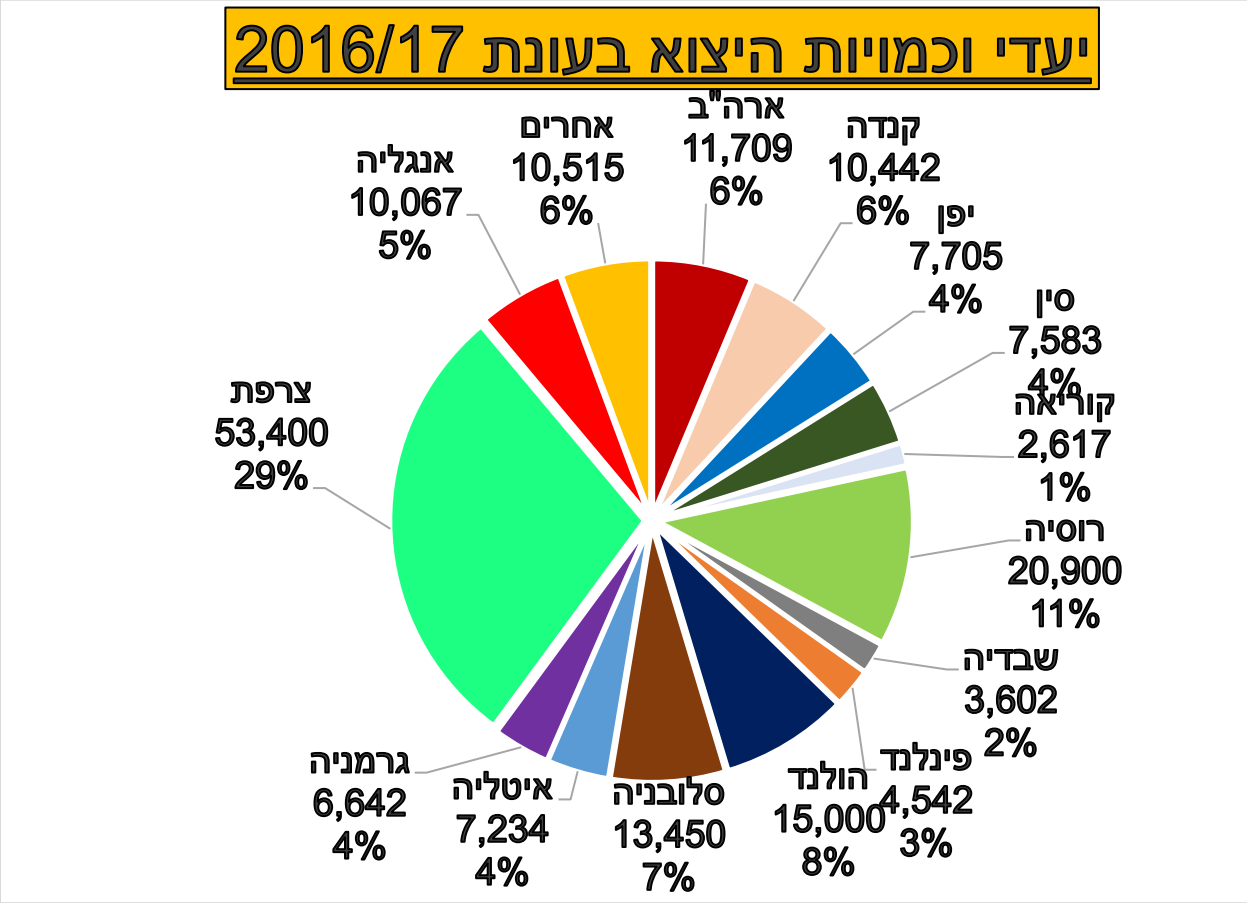

שני תהליכים ראויים לציון בהקשר ליעדי השיווק :

המשך התפתחות מרשימה של השווקים הרחוקים – יפן וסין במזרח (קוריאה לא כל כך) , וארה"ב וקנדה במערב . שווקים אלו קלטו השנה מעל 40,000 טון . לכך יש להוסיף כמויות קטנות יותר ששווקו לראוניון, אוסטרליה ודרום אפריקה (נכללים כיעדים "אחרים").

אין ספק כי מגמת ה"בריחה" מאירופה ורוסיה נמשכת ביתר שאת , ורק מעצימה את חשיבות פתיחת שווקים אלטרנטיביים לתוצרת הישראלית (כרגע הודו בתהליך שייקח מספר שנים . לצערנו – זה הקצב).

חשוב לציין כי שווקים אלו , מלבד היותם אלטרנטיבה בעלת פוטנציאל שיווקי גדול , חלקם נותן תמורות גבוהות בהרבה לפרדסן הישראלי , וזאת למרות קשיי הלוגיסטיקה והדרישות הפיטוסניטריות המחמירות.

יצוא ליעדים הרחוקים בארבע העונות האחרונות (בטונות)

יעד	עונת 13/14	עונת 14/15	עונת 15/16	עונת 16/17
יפן	2,994	2,174	3,514	7,705
סין	2,094	1,177	2,946	7,534
קוריאה	1,932	2,907	3,479	2,617
קנדה	5,892	8,573	7,747	10,441
ארה"ב	3,242	5,508	10,960	11,709
סה"כ	**16,154**	**20,339**	**28,646**	**40,006**

לעומת ההתפתחויות היפות ביעדים הרחוקים , נמשכה ההתרסקות של היצוא לרוסיה ואוקראינה . העמודות מראות רק 4 שנות יצוא . בעונת 10/11 היה השוק הרוסי 26% מיצוא ההדרים שלנו!!!

מלבד בעיות שערי המטבעות , השוק הרוסי מוטה מאוד מחיר וכאשר יש אלטרנטיבה זולה (מרוקו , טורקיה) – קשה מאוד למכור במחירים סבירים . למעשה השוק הרוסי לא השאיר למגדל תמורה יותר גבוהה מאשר התעשייה . הקשיים בשוק זה תרמו מאוד לבעיות בשוק המקומי .

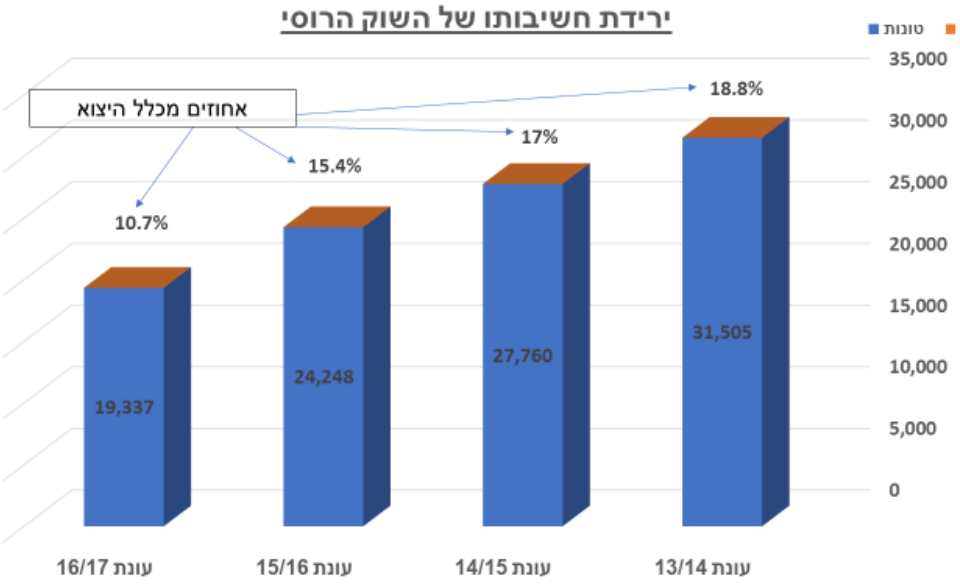

הערות נוספות בהקשר לעונה וליצוא :

1. כמות היבול הגדולה לקטיף גרמה למחסור בידיים עובדות לקטיף .
2. המחסור בידיים עובדות לקטיף גרם לעליית מחירי הקטיף .
3. עודף היבול (רגישות קליפה) , המחסור בידיים עובדות ומחסור בכושר אריזה גרם לאחוזי אריזה נמוכים (ב"אורי" במיוחד) ולתמורות נמוכות למגדל .
4. שערי המטבע המשיכו לעשות בנו שפטים , למרות שמחירי המכירה היו שווים – טובים מאשתקד.
5. אשכוליות למיניהן (במיוחד אדומות) הביאו ההכנסה הטובה ביותר למגדל בעונה האחרונה .

שוק מקומי

השוק המקומי סבל קשות מ"קללת השפע" . הכמות האדירה של "אורי" שהציפה את השוק המקומי , וכן עודפי התוצרת מהזנים "אודם", "אורה" , "מירב" ו"נובה" שנמנע יצואן לרוסיה (שוב – בגלל שרוסיה לקחה הרבה יותר "אורי" לעומת עונות קודמות) נמכרו במחירי הפסד והיו אף חלקות רבות מזנים אלו שלא נקטפו !!

בנוסף ליצוא התקוע של זנים אלו , המוצא לשוק העזתי גם הוא התעכב ונפתח רק במחצית פברואר. מאוחר מידי ומעט מידי .

למעשה , ממחצית נובמבר , השוק המקומי בזני הקליפים התנהל בעודף היצע עצום , וגרם הפסדים קשים למגדלי הזנים שהוזכרו לעיל .

לקראת העונה הקרובה

1. היבול נמוך בהרבה . הערכות יהיו לקראת אוקטובר.
2. חלק מהיבול הנמוך נובע מעקירת שטחים בקיץ 2017. עד כה נרשמה אצלי עקירה של כ – 5,500 דונם , וזה לא סופי . הזנים שהוזכרו לעיל בתוספת אשכולית לבנה ואדומה , שמוטי , פומלית וטופז. חלק מהעקירות אינן קשורות לתוצאות העונה האחרונה , ונובעות משיקולים אחרים (עיור , הפקעות , מחירי מים באזורים מסוימים).
3. הרבה יותר פרי יופנה למזרח הרחוק . במיוחד לסין . נקווה שהתנהגות היצואנים תהיה אחראית ולא תפגע גם בשוק הטוב הזה .
4. פעילות היצוא עומדת להיות מורכבת ויקרה יותר עקב רגולציות מחמירות של השוק האירופי . אני נמנע בכוונה מלהיכנס לפרטים מאחר ועדין לא הכל ידוע ומאחר שכל פרט שמפורסם יכול להזיק במקום אחר .
5. ב – 30.7.2017 הודיע מנכ"ל משרד החקלאות על הכוונה לסגירת מועצת הצמחים , מאחר ואינה מבצעת את משימותיה .
בצומת הדרכים שהענף נמצא , אני מקווה שההליך הזה אינו מכת מוות לכל מה שנעשה ונבנה עד כה .

למרות כל האמור לעיל , ברצוני לאחל לכל מגדלי ההדרים בישראל שנה טובה , עונה טובה ומוצלחת , והרבה בריאות !!!!